

PSÍ PŘEKVAPENÍ

Druhý den jsem se ve Westwindu seznámila s Padmou. Padma nebyla odporná. „Odporná“ je takové jednoduché slovo s prostým významem. Padma byla spíš stvoření z hororového filmu, představitelka titulní role něčeho, co by se mohlo jmenovat „Úsvit nemrtvých voodoo čarodějnic“. Pouhý pohled na její tělo ležící v kartonové kremační rakvi ve mně vzbuzovalo myšlenky typu: „Panebože. *Prokrista* – co to – co tady sakra dělám? Co je to za příšernost? Proč?“

Padma byla etnicky původem ze Srí Lanky a severní Afriky. Tmavý pigment v kombinaci s pokročilým stadiem rozkladu zbarvil její kůži do uhlové černi. Kolem hlavy měla rozhozené zmatnělé chumáče dlouhých vlasů. Z nosu jí vyrůstala hustá pavučina bílé plísně a zakrývala jí půlku obličeje, od očí až po zívající ústa. Levá půlka hrudníku byla propadlá, takže to vypadalo, jako by jí někdo odstranil srdce v rámci podivného rituálu.

Padmě bylo jen něco přes třicet, když ji zabila vzácná genetická choroba. Její tělo leželo několik měsíců ve Stanfordské fakultní nemocnici, kde ho lékaři podrobovali testům ve snaze pochopit její nemoc. Než se ocitla ve Westwindu, její tělo se proměnilo ve fantastní objekt.

Jakkoli pitvorná připadala Padma mým amatérským očím, nemohla jsem se od jejího těla odtáhnout jako rozechvělé mládě. Správce Mike mi dal jasně najevo, že mi neplatí za vyšilování nad

mrtvolami. Toužila jsem mu dokázat, že si zvládnou osvojit jeho klinický odstup.

Pavučinová plíseň na obličej, vážně? No jasně, to už jsem viděla milionkrát, vlastně mě překvapuje, že jde o tak mírný případ, měla bych říct, jestli chci být opravdovou profesionálkou smrti.

Než uvidíte někoho jako Padma, může se smrt zdát téměř elegantní. Představte si viktoriánskou oběť souchotí, která umírá s praménkem krve vytékajícím z koutku růžových úst. Když je Annabel Lee, láska Edgara Allana Poea, uchváčena chladnou smrtí a uložena do hrobky, osamocený Poe ji nedokáže opustit. Celou noc ležívá s bolestí „u krásné své mrtvé nevěsty, v té truchlivé hrobce v přímoří, v tom truchlivém hrobě při moři“.

Překrásné alabastrové tělo Annabel Lee. Ani zmínka o řádění hniloby, kvůli které by se z ležení vedle mrtvé nevěsty stal silně páchnoucí zážitek.

Nešlo jen o Padmu. Všední realita práce v pohřebním ústavu byla krutější, než jsem čekala. Začínala jsem o půl deváté ráno, kdy jsem zapínala obě pece. První měsíc jsem s sebou nosila tahák a podle něj neohrabaně kroutila knoflíky jako v sedmdesátkovém sci-fi filmu. Knoflíky rozsvěcely jasně červená, modrá a zelená tlačítka, jimiž se nastavovala teplota, zapalovaly hořáky a ovládalo proudění vzduchu. Okamžiky předtím, než se pece hlučně probraly k životu, patřily k nejklidnějším a nejmírumilovnějším během celého dne. Žádný rámus, žádné horko, žádný stres, jen jedno děvče a výběr čerstvě zesnulých.

Sotva se pece rozburácely, klid zmizel. Místnost se proměnila ve vnitřní kruh pekelný, naplněný horkým, hutným vzduchem a duněním ďáblova dechu. Stěny krematoria byly potažené nadýchanou stříbrnou krytinou jako v kosmické lodi, která ji zvukově izolovala

a nepropouštěla burácení do přilehlé kaple a rozlučkových síní, kde by mohlo dolehnout k uším pozůstalých.

Když teplota v cihlové komoře pece dosáhla 800 stupňů Celsia, byla pec připravena na první tělo. Mike mi každé ráno položil na stůl několik povolení k nakládání s lidskými pozůstatky, vydaných státem Kalifornie, a řekl mi, koho dnes čeká kremace. Vzala jsem z hromádky dva dokumenty a pak jsem musela najít své oběti v „lednici“, velkém chladicím boxu, kde se skladovala těla. Závan studeného vzduchu mě přivítal mezi hromadami kartonových krabic s mrtvými; na každé bylo napsáno celé jméno a datum úmrtí. V lednici to páchlo jako smrt na ledě. Ten pach se špatně popisuje, ale nedá se zapomenout.

Lidé, kteří se sešli v té kobce, by se v životě nejspíš nepotkali. Po starší černoš s infarktem myokardu, bělošská matka ve středním věku, která zemřela na rakovinu vaječníků, mladý Hispánc zastřešený jen pár bloků od krematoria. Smrt je sem svedla na jakýsi summit Spojených národů, ke kulatému stolu, u kterého se diskutuje o neexistenci.

Když jsem vcházela do lednice, nesměle jsem slíbila vyšším silám, že jestli mrtvý nebude na dně vrstvy krabic, stanu se lepším člověkem. Dnes ráno se první povolení ke zpopelnění týkalo pana Martineze. V dokonalém světě by pan Martinez ležel hned navrchu, abych ho mohla rovnou přeložit na hydraulické vozítko. K mé velké nelibosti jsem ho našla až pod panem Willardem, paní Nagasakiovou, a ještě panem Sheltonem. To znamenalo, že budu muset krabice přerovnávat jako při morbidní partii tetrisu.

Když jsem konečně přesunula pana Martineze na vozík, mohla jsem vyrazit na krátkou cestu do kremační místnosti. Poslední překážkou byly těžké plastové pruhy (též populární v myčkách na auta

a chladících na maso), které visely ve dveřích lednice, aby z ní neunikal chladný vzduch. Ty pruhy byly mí nepřátelé. Každého, kdo se snažil projít, ovíjely jako strašidelné větve v kreslené verzi *Legendy z Ospalého údolí*. Nerada jsem se jich dotýkala, představovala jsem si, že jsou na tom plastu nalepené tuny bakterií a logicky i utrápené duše zesnulých.

Když jste se zamotali do pruhů, nevyhnutelně jste si špatně vypočetali úhel, ve kterém jste museli zatočit s vozíkem, abyste se dostali ven. Strčila jsem do pana Martineze a zaslechla jsem známé *buch*, protože jsem to přehnala a narazila vozíkem do kovových futer.

K tomu bouchání a posunování pana Martineze kousek po kousku dopředu a dozadu a zase zpátky se nachomýtl Mike, který šel kolem do přípravy. „Zvládnete to? Potřebujete pomoc?“ zeptal se a povytáhl jedno obočí výrazně výš než to druhé, jako by chtěl říct: *Je nad slunce jasné, že to totálně nezvládáš.*

„Ne, v pohodě!“ odpověděla jsem vesele, odhrnula si z obličeje bakteriemi olepenou větev a vyrazila s vozíkem do krematoria.

Dávala jsem si pozor, abych vždycky odpovídala: „Ne, v pohodě!“ Potřebuju pomoc zalít květiny na zahrádce před budovou? „Ne, v pohodě!“ Potřebuju připomenout, jak namydlit mužskou ruku, abych stáhla snubní prsten přes oteklý kloub? „Ne, v pohodě!“

Jakmile jsem dostala pana Martineze z kobky, přišel čas na otevíření krabice. To se stalo nejmilejší částí mé práce.

Otevírání krabic bych přirovnala k Psímu překvapení, plyšové hračky pro holčičky ze začátku devadesátých let. V reklamě na Psí překvapení vystupovala skupinka pěti- až sedmiletých dívenek namačkaných kolem plyšového psa, tedy fenky. Otevřely jí chlupaté břicho, ve kterém na ně čekala hromádka plyšových štěňátek,

a radostně u toho ječely. Štěňátka mohla být tři, čtyři, nebo jich mohlo být dokonce pět! To bylo samozřejmě to „překvapení“.

S mrtvými to bylo stejné. Vždycky když jste otevírali krabici, mohli jste tam najít cokoli, od pětadevadesátileté staré dámy, která mírumilovně zemřela v domácí hospicové péči, až po třicetiletého muže, kterého našli osm dní po smrti v kontejneru za supermarketem. Každá osoba představovala nové dobrodružství.

Pokud bylo tělo v krabici neobvyklé (příklad: Padma s plísni na obličejí), vedla mě zvědavost k soukromému pátrání v elektronickém registračním systému, doplňkových zprávách od koronera a úmrtních listech. Tyhle byrokratické nezbytnosti obsahovaly další informace o životě a především o smrti daného člověka. Dozvěděla jsem se z nich, jak mrtvý opustil svět a dostal se ke mně do krematoria.

Pan Martinez nebyl mezi ostatními mrtvými tak výjimečný. Kdybych ho měla oznámkovat, vyšlo by to zhruba na tři štěňata. Byl to Latinoameričan na prahu sedmdesátky, který zřejmě zemřel na onemocnění srdce. Pod kůží se mu rýsovaly obrysy kardiostimulátoru.

Mezi pracovníky krematorií se traduje, že lithiové baterie v kardiostimulátorech v peci explodují, pokud se zapomenou vyndat. Tyhle drobné bomby prý dokážou ustřelit nebohé obsluze krematoria hlavu. Nikdo zatím nenechal kardiostimulátor v peci tak dlouho, aby se zjistilo, jestli je zkazka pravdivá. Vrátila jsem se do přípravy pro jeden ze skalpelů používaných při balzamování, abych stimulátor vyndala.

Přiložila jsem skalpel na hrudník pana Martineze a pokusila se naříznout kůži nad stimulátorem do kříže. Skalpel vypadal ostře, ale s kůží si neporadil – neudělal na ní ani škrábanec.